

Auca de Joan Coromines (1905-1997)

Un lingüista excepcional i un patriota com cal

1. Després de bregar un estona, obre els ulls a Barcelona
2. ...Joan Coromines Vinyeaux, que de gran serà escriptor.
3. Sa mare, na Celestina, pedagoga, l'adoctrina.
4. El seu pare és un polític catalanista i molt crític,
5. ... que tot ho afronta i supera i que escriu «La vida austera».
6. Un manual que en Joan es fa seu quan es fa gran.
7. Això explica bé el seu cas d'home savi, dur i tenaç.
8. De petit se'n va a Sant Pol, a l'estiu, a prendre el sol.
9. On aprèn dels pescadors el seu llenguatge sucós.
10. És encara un caganiu, quan a Pompeu Fabra escriu.
11. L'any 1923, com aquell qui no fa res,
12. ... fa Filosofia i Dret, dues carreres de pet.
13. L'any següent a Val d'Aran, ja el trobem investigant
14. ...la llengua d'aquell racó, l'aranès, parlar gascò.
15. L'home fa més del que pot: fins s'implica en un complot.
16. Un complot que no surt bé i s'escapa a Montpeller.
17. Quan en torna va a Madrid a fer el doctorat i, ardit,
18. ...cap a Zuric falta gent! Aquí Jakob Jud l'atén.
19. I encara se n'anirà a París a estudiar.
20. Un cop torna a Barcelona Pompeu Fabra l'esperona.
21. A l'IEC me l'incorpora i, amb motxilla i cantimplora,
22. ...recull noms, fa mil enquestes i s'enfila per congeses.
23. La Bàrbara, el 36, pren per muller, tot feliç.
24. Ve la guerra i, solidari, s'hi apunta voluntari.
25. Quan acaba l'enrenou s'exilia el trenta-nou.
26. I es retroba amb el seu pare, que, malalt, tot l'aclapara.
27. Cap a Cuyo, a l'Argentina, és on l'home pelegrina
28. Ja que allí podrà ensenyar llatí i també castellà..
29. Fins que l'any quaranta-sis torna a canviar de pis.
30. A Xicago ara es desplaça, on ocuparà una plaça
31. ...per fer-hi de professor fins a la jubilació.
32. D'on sovint ell toca el dos i torna a casa joiós.
33. Per recórrer caminant cada indret, cada topant.
34. Lentament, de mica en mica les seves obres publica.
35. En castellà o en anglès, com aquell qui no diu res.
36. I quan pot alça la veu en manifestos arreu
37. ...denunciant la repressió de la llengua i la nació
38. Mil nou-cents seixanta-set: es jubila, i a pleret,
39. ...instal·lat ara a Pineda no surt de la seva cleda.
40. On fa una obra fora mida, una piràmide ardida.
41. Un tresor de la memòria col·lectiva, de la història,
42. ...que el nostre país descriu. «Onomasticon» es diu.
43. I el seu mític «Diccionari de la llengua», un llarg sumari,
44. ...un armari o bé un arxiu de la parla que perviu.
45. I que sempre va honorar aquest savi català.
46. Home honest, de gran talent, auster, docte i persistent.
47. Diguem, doncs, que era en Joan Coromines un gegant.
48. L'any noranta-set finà i aquí l'auca hem d'acabar.

Joan Vilamala, 2006